

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 456

בס"ד ערש"ק פרי נשיא ז' סיון (אסתר-ה) תשע"ג

פנינים יקרים

איש או אשה כי יעשו מכל חמאת האדם וגו' והתורו את חמאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו (ה' ו-י) קשה דפתח בלשון רבים והתורו ומסיים בלשון יחיד והשיב את אשמו? יתכן שהתובע צריך להתודות מפני שעבר על אמרם ז"ל (ב"מ עה) כל המלוה מעות לחבירו שלא בעדים עובר משום לפני עור לא תתן מכשול שע"ז נותן אפשרות להלוה להכחיש את ההלוואה. מכאן אנו למידין שאם גורמין לנתבע לשקר ולעבור על לפני עור גם הגורם צריך להתודות אבל קרבן האשם מביא רק הנתבע. וזה יסוד חשוב. (מלא העומר)

איש או אשה כי יפליא לנדור נדר וגו' (י' ב') רש"י: למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרוואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. וקשה דלפי פרש"י היין נחשב לדבר רע ולהלן כתיב מאשר חמא על הנפש (י' יא) והביא רש"י שחמאו הוא בזה שציער עצמו מן היין שלא שתה הרי שיין דבר טוב הוא, אך באמת אין בשתיה היין דבר רע מצד עצמו (וכן שכתוב ויין ישמח לבב אנוש) אלא שאם יש לאדם נסיה לרע אזי שתיית יין מגדיל רעתו, כמו שאמר הבעש"ט על המשנה כל הננעים אדם רואה חוץ - הוא מננעי עצמו, נמצא שיש בזה סימן שגם בקרבו יש משהו רע, על זה אמרו יזיר עצמו מן היין, אבל סתם אדם הפורש עצמו מן היין נחשב כחוטא כי בשתיית היין יש גם דבר טוב, וכן רואים שהחסידים נוהגים לשתות יין דמתוך שהם חסידים לא מוסיף להם היין, אדרבה ייטיב להם. (הרה"ק החוזה מלובלין)

וכפ"ר עליו מאשר חמא על הנפש (י' יא) רש"י: רבי אלעזר הקפר אומר החמא הוא שציער עצמו מן היין, וקשה דהלא מצוה לאדם לקדש עצמו ולפרוש מצ"ט שערי היתר. אלא שיש הבדל איך שקבע לעצמו להיות מקודש. דאם פורש עצמו מן ההיתר בלא נדר ויש לו פת בסלו אז הפרישה והקידוש בא לו בלי צער שכה"ג נקרא מקודש, אבל הנודר שאין לו פת בסלו ממילא נקרא מצטער מן האיסור על כגון דא אמר רבי אלעזר הקפר שחמא בזה שציער עצמו מפני שעצם ההתרחקות מהיין נקבע אצלו דרך נדר ואסור בכה"ג עון הוא. (חתם סופר)

והניף אותם הכהן תנופה לפני ה' וגו' ואחר ישתה הנזיר יין (י' כ') קשה למה אמר הכתוב שאחר כך ישתה יין. וכי מצוה לנזיר לשתות יין אחר נזירותו? ונראה דהנה הנזיר הפורש עצמו מן היין עושה כך כדי להתרחק מן האיסור, כעין מה שכתב הרמב"ם בהלכות דעות דהרוואה שמבעו נוסה לצד יצר הרע אז יטה עצמו מן הקצה אל הקצה ויפרוש לגמרי אף מן ההיתר, ואחר שיתרגל להיות רחוק כל כך מן האיסור עד לקצה האחרון אז יעזוב את הריחוק העצום וישאר בדרך הממוצע, וזה שאמר הכתוב אחר שהנזיר התרחק למשך שלשים יום מן ההיתר או ישיב לקו האמצעי וישתה יין תחת השגחה עצמית... (דברי שאל)

כה תברכו את בני ישראל אמור להם (י' כג') רש"י: אמור להם כמו זכור ושמור. ברכת כהנים כהשפעת שבת מתוך שהכהן אמר הדבור בפיו יברכך וכו' ע"ז מוריד את השפע למובת ישראל. כי באמת השפע יורד תמיד מהקב"ה וע"י הדיבור מכשיר את ישראל שיוכלו לקבלו. זה שאמר הכתוב אמור להם וע"י האמירה יזכו ישראל להנות מהשפע כמו זכור ושמור שגורם הדבור לירידת השפע וכן בכל ענין וענין. (בארת המים - בשם הרה"ק רצ"ה מרימנוב)

בהעלותך את הנרות וגו' (ח' ב') רש"י: חיך שלך גדולה משלהם, הדלקת הנרות הנעשית בינך ובין קונך בחשאי - שלך - עדיפה על קרבנם של נשיאים שהיה בפרסום רב - גדולה משלהם.

(ישרש יעקב - להר"י מנדרזין)

וכה תעשה להם למהרם (ח' ז') כאשר האדם כהה וישפל בעיני עצמו - כה מלשון כהה - זוכה למהרה אמיתית...

(היכל הכרזה להר"א מקומרנא)

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א תשעה באב תש"א ה'כ"א ז' א.א.

- 1 -

אולם אחרי ככלות הכל נבראנו בגוף ואיננו רואים את הבורא. גם בעת זקנה איננו יודעים ממנו כלום. והצרות שלנו - אי אפשר לשאתם. בני ישראל, עמו של הקב"ה, טובלים בים של צרות. אם היו כל הימים דיו לא היו מספיקים בשביל לכתוב את הצרות שהוא מביא עליהם. עד מתי נסבול ככה בגלות הארוכה הזו, עד מתי ילעגו לנו הגויים, מתי הוא יפסיק לנו את כל הכאבים ויקח אותנו בחיקו, שנחיה על כפיו כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי. וכי לא די הקרבנות הרבים ונחלי הדם ששפכנו עבורו, למה הוא לא מתעורר לגאול אותנו כגיבור מתרונן מ"ן. רבש"ע, כמה זמן עוד תחזיק את היהודים שלך בגלות, הרי אתה יודע שבראת את האדם עפר ואפר, אין בכלל עם מי לדיב. כ"כ הרבה שנים אנו סובלים, מדוע אינך מתעורר משנתך להוציא את הטלאים שלך מהגלות המרה ולהביא אותם תחת חיקך, ולבנות בחזרה את הבית שלך שהחרבת בעווננו, כמה זמן זה עוד ימשך, רחם נא עלינו ותגאל אותנו. אי אפשר לשאת את היסורים שיש בכל בית מישראל, ומה שאנו מכירים זה רק טיפה אחת מן ים היסורים הגדול של עם ישראל, ומה יהיה התכלית שלנו? רבש"ע, מתי תשלח לנו את הגאולה האמיתית, מתי תכניס בלבנו הרהור תשובה שנוכל באמת למצוא אותך, שנבין את המציאות שלך, שנחיה תחת חיקך, תחת כסותך, שנוכל להגאל.

אמנם כנגד זה גם לרבש"ע יש תביעות מאתנו. הוא ברא אותנו בבחינת גולם כדי שנהיה דבוקים בו ע"י שנגיע לבחינה זו. בשביל זה הוא ברא את האדם אחרון לכל הברואים, כדי שנדע שהוא אחד ואין יחיד כיחודו, הוא האחדות השלימות, הוא ה"עלמא יחידא"ה. חוץ ממנו אין כלום. האדם הוא רק גולם. וכשאדם מכיר שהוא מונהג באמצעות סיבות, ומכיר שהרבש"ע הוא המנהיג באמצעות הסיבות, אז הוא חוזר לבחינת גולם בשלימות, שהרבש"ע הוא זה שנופח בו נשמת רוח חיים בכל רגע ורגע. ואף שהרבש"ע הוא "א-ל מסתתר" ומציאותו בינינו אינה נגלית, אנו מוצאים אותו אצלנו ע"י הסיבות, והוא מעורר אותנו בכל רגע שלא נשבר מהכישלונות שלנו, רק להיפך, שנלמד מהם. כאשר אדם נכשל הוא נוכח לראות שאינו שליט בעצמו, והוא נוכח לראות שהוא רק בחינת גולם בלא רוח חיים, ומזה יעלה ויבא להכרת הבורא. כי אם אני גולם איך אני חי? איך אני נושם? הרי גולם אינו נושם ולא חי? אז הוא נוכח לדעת שיש אלוקים בארץ ש"ויפח באפיו נשמת רוח חיים". כשאנו נגיע לבחינה זו של גולם בלי רוח חיים, וממילא לא נישבר מהרשלנות שלנו, ולא יהיה לנו שני אלים - של יאוש ושל גאווה, רק אדרבה נדע ונבין ש"עמו אנכי בצרה", אז הרבש"ע יהיה אתנו בכל היסורים שעוברים עלינו, ולא נרגיש כל כאבים.

הרבש"ע הוא "הסובל ומעלים עין

- ח -

מה עלינו לעשות כדי שנוכל להגאל? זה אלפי שנים שאנו מתאספים בלילה הזה כדי להשתתף בצער השכינה שהיא בגלות, ואֵלו פנים יש להתאספות הזו? הרי אנו הבנים של הרבש"ע ככתוב "בנים אתם לה' אלקיכם", ולכן אנו מבקשים: "אבא, הולך אותנו בדרך הנכונה שתביא אותנו לגאולה ואל תביט על הפגמים שלנו, הבא אותנו להגיע למצב שנהיה ראויים לגאולה".

הרבש"ע ברא את העולם במטרה שאנו נחיה באהבת דוד ויונתן, אהבה שאינה תלויה בדבר. וזה יהיה כאשר אנו נחיה בלא אינטרסים, ונכאב את הכאבים של השכינה. איך יכול בן-אדם לחיות בלא אינטרסים? שכאשר הוא מרגיש את הכאבים שהרבש"ע שולח לו הכאב הזה יביא אותנו להתבונן: איך אני יכול להחזיק מעמד ביסורים שלי? הרי אי אפשר לשאת את הכאב הזה? ומוזה יבוא להשיג "מבשרי אחזה אלוקה". את הרבש"ע אי אפשר להשיג, אבל מהכשלוך שלי אני יודע שיש אלוקה. כי אחרי כזה כשלוך איך אני יכול להתקיים? מוכרח להיות שיש מי שמקיים אותי ונותן בי חיות. הוא נותן בי את הנשימה, והוא שולח לי את הסיבות שמדריכות אותי. כשאנו נחיה במצב כזה, שנחיה חיים ללא אינטרסים, ותשרור אהבת אמת בין החברים, אם נגיע לכזו מין אחדות, לאהבה שאינה תלויה בדבר, אז נוכל להגאל.

המשך יבוא אי"ה

מסוררים", והוא ברא את כל העולם בשביל המטרה שלו, לא בשביל המטרות שלנו. רק שהמטרה שלו היא השלימות שלנו, כי טוב ה' לכל, ובעבור מה הוא ברא את כל הטוב שלו אם לא בשביל להנחיל לנו. אולם אנו לא נוכל לינוק את כל הטוב הזה אם לא נתדבק בו באמצעות בחינת גולם. כל זמן שאנו חיים במציאות שלנו לא נוכל אף פעם להכיר אותו. לכן הוא נאלץ להאריך את הגלות, והוא מחכה ובוכה. ובשבילנו הוא נמצא בכל האשפותות, והוא הולך לכל המקומות המלוכלכים ומבלה עם הפושעים בכל מקום בימים ובלילות. בכל זה אנו אשמים בגלל שאיננו עושים תשובה, הרי אנו לומדים את התורה שלו, והיכן קיום התורה שלנו שיתן לו את הבסיס להחזיר את כל היהודים בתשובה שלימה. אנו אשמים! ואנו נצטרך לתת על זה דין וחשבון לפניו! כי בגלל שאנו מדברים רכילות ולשון הרע וכל הדברים שהם נגד התורה אין הוא יכול לגאול אותנו, ולכן איננו יכולים לחיות איתו. כל עוד שאנו חיים עם שני אלילים שדוחקים את רגלי השכינה, אֵל אחד של יאוש, והשני של גאווה - היאוש והגאווה הם המסך המבדיל בינו ובינינו, בעטיים איננו יכולים לחיות איתו, ובמצב הזה אין לו את מי לגאול. איך הוא יכול לגאול אותנו אם כרחוק מזרח ממערב זה אין ואפס לעומת המרחק שיש בינינו. איך אנו רוצים להגאל אם אין לו עם מי לגשת לשלחן בשביל לגאול אותנו.

המשך פנינים יקרים

נתונים נתונים המה לי מתוך בני ישראל (ה, ט"ז) כוחם של הלויים הוא מתוך בני ישראל - בהיותם יונקים מקדושת הכלל כולו.

למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל (ט"ז, ו) וצ"ב למה התעקשו למצא פתרון להקרבת קרבן פסח במועד אחר. הלא ידועה הגדרת חז"ל עבר זמנו במל קרבנו. ואפ"ל מאחר וענין ספור יציאת מצרים ואכילת קרבן הפסח על מצה ומרורים באים להמחיש את ענין יציאת מצרים מבית עבדים לקבלת עול מלכות שמים ומאחר וענין הזכרת יציאת מצרים בימים ובלילות מתחזקת באמצעות הספור ואכילת הקרבן הפסח. לשם כך חששו הממאים שההשפעה בענין זכירת יציאת מצרים תחלשנה. ע"כ בקשו שתהיה להם אפשרות נוספת לחזק את המודעות בענין יציאת מצרים. (פלגי מים)

אודות האשה הכושית (י"ב, א) רש"י האריך במשמעות של כושית בלשון של מעלה ושבח כמש"כ הלא כבני כושיים אתם לי (עמ"ס ט) וכן על שאול אמרו כוש בן ימיני ע"ש מעשיו. ויש לדקדק למה באמת המשילו אותם לכושי ושחרות כאשר המטרה לדבר בלשון שבח אפ"ל שיש בה רמז על שם שהצניעו מעשיהם הטובים עד שהיו נראים אלא ככושי, אלא שהתורה גילתה את פנימיותם בזהרה.

(כרם טוביה)

והאיש משה ענו מאד (י"ב, ג) פה אל פה אדבר בו (שם ח) משה רבנו שזכה לראות את כבוד ה' פנים אל פנים והגיע למדרגת ארון הנביאים, הוא מסוגל להיות הענו ביותר, מי שראה את גדלות הבורא בכל רוממותה היה יודע ומכיר את שפלות האדם וקטנותו. כשם שרק מי שיודע הרבה יודע גם שאינו יודע. (אהלה של תורה)

שהשמחה במעונם

הר"ר משה שמואל בנימין האפמאן ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר יהודה אליהו האפמאן ומשפ' להולדת הבת

הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר אשר ישעיה קרויס ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר אלי גרוס ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר יעקב קרליץ ומשפ' לאירוס' הנכדה

הר"ר נחמן שניצור ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר דב כהן לנישואי הבת

הר"ר חיים גולדרינג ומשפ' לנישואי הנכדה

הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר יצחק גולדרינג ומשפ' לנישואי הבת

הבה"ח יעקב קורנפלד לנישואיו

י"ל ע"י

מערכת החברותא
ח' עדי 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 ☎

ח.ד. 5080

ירושלים 91050

כוס תנחומים

הר"ר משה גלעדי הי"ו על פטירת אמו מרת טובה בת חנה ע"ה.
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע